

gondozási idő eredményes letelte után, az örökbefogadó szülő(k) kérelmére, nyílt örökbefogadás esetén a vér szerinti szülők egyidejű hozzájárulása esetén engedélyezhető. Az örökbefogadással a gyermek az örökbefogadó szülők vér szerinti gyermekévé válik, születését az új adataival anyakönyvezzik.

**INFORMÁCIÓ A GYERMEKNEK –
EGÉSZSÉGÜGYI INTÉZMÉNYNÉL
ELHELYEZETT INKUBÁTORBAN –
ÖRÖKBEFOGADÁSHOZ VALÓ HOZZÁJÁRULÁS
SZÁNDÉKÁVAL –
TÖRTÉNŐ ELHELYEZÉSÉNEK
LEHETŐSÉGÉRŐL**

Az egészségügyi intézményeknél kihelyezett inkubátor egy komplex újszülöttmentő program része.

Előfordulhat, hogy a válsághelyzetben lévő anyák és családok - különböző okok miatt - veszélyeztetve látják a gyermekük felnevelését, és ezért a gyermek ún. újszülöttmentő inkubátorba történő elhelyezésével segítik a biztonságos élet esélyeit.

Az inkubátorba helyezett gyermekek védett helyre kerülnek, ahol szakszerűen gondoskodnak róluk.

A Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény családjogról szóló 4. könyvének 4:127. § (1) bekezdés e) pontja szerint nincs szükség az örökbefogadáshoz annak a szülőnek a hozzájárulására, aki gyermekét annak érdekében, hogy más nevelje fel - személyazonosságának feltárása nélkül - egészségügyi intézmény által arra kijelölt helyen hagyja és hat héten belül a gyermekért nem jelentkezik.

Ha a gyermek ismeretlen szülőktől származik, a hatályos jogszabályok alapján a gyámhivatal intézkedik a gyermek törvényes képviselőjének rendezéséről és születésének anyakönyveztetéséről. A gyermek részére gyámot rendel, valamint megállapítja mindazokat az adatokat, amelyekre a gyermek születésének anyakönyvezéséhez szükség van.

Így a gyermek születési helyét és idejét, családi és utónevét, valamint képzelt szülőként az apa és anya családi és utónevét, születési helyét és idejét, lakóhelyét.

A gyámhivatal ezt követően intézkedik a gyermek örökbefogadása érdekében. A gyermek születése után hat hét elteltével a jogszabály szerint a gyermek véglegesen örökbefogadható, addig a vérszerinti szülő meggondolhatja magát és - amennyiben tud gondoskodni róla - jelentkezhet a gyámhatóságnál gyermekéért. A szakemberek már a gyermek születését követően elkezdi örökbefogadásának előkészítését. Az örökbefogadási eljárás során a gyermeket a kirendelt gyermekvédelmi gyám képviseli.

Az örökbefogadásra alkalmassá nyilvánított személyekről vezetett nyilvántartás alapján a területi gyermekvédelmi szakszolgálat végzi el a közvetítői tevékenységet a gyermek és a leendő örökbefogadó szülők között. A titkos örökbefogadás engedélyezését követően a vér szerinti szülőnek nincs lehetősége a határozatot jogorvoslattal megtámadni, a döntésről nem értesül.

Újszülöttek anonim, örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésére szolgáló inkubátorok elérhetősége, az inkubátort működtető egészségügyi szolgáltatók (intézmények) címlistája a Családvédelmi Szolgálatoknál megtalálható.

TÁJÉKOZTATÓJA

3. Az örökbefogadás lehetőségei és feltételei

Készült a megyei vezető védőnők és CSVSZ védőnők közreműködésével (2017-ben)

Aktualizálás: 2022. november

AZ ÖRÖKBEOFODÁS FORMÁI

Aszerint, hogy kik között jön létre az örökbefogadás, megkülönböztetünk egyfelől családon belüli, rokoni, illetve házastársi örökbefogadást, másfelől „idegen” gyermekekre irányuló örökbefogadást.

Az alapján, hogy a vér szerinti szülő (szülők) és az örökbe fogadó szülő (szülők) ismerik-e egymást vagy sem, **megkülönböztetünk nyílt és titkos örökbefogadást.**

A örökbeadással kapcsolatos hivatalos ügyintézés megyei/fővárosi kormányhivatalok, mint kijelölt gyámhivatalok feladata.

Mind a titkos, mind a nyílt örökbefogadás esetén az anyának és az apának 6 hét áll rendelkezésére a születéstől, hogy meggondolja döntését, és a gyermekéért menjen, amennyiben ő maga, vagy hozzátartozója (pl. a gyermek nagyszülője) tudja vállalni a gyermek nevelését. (A polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény Negyedik könyv Örökbefogadásról szóló XII.Fejezet)

TITKOS ÖRÖKBEOFODÁS

Titkos a gyámság alatt álló, nevelésbe vett, örökbe fogadhatónak nyilvánított gyermek örökbefogadása, illetve amikor a vér szerinti szülő úgy adja meg a hozzájárulását, hogy az örökbefogadó személyét és személyi adatait nem ismeri, ide értve az inkubátorba helyezést is. A titkosság azt jelenti, hogy a szülő az örökbefogadásról nem kap értesítést, és azt fellebbezéssel, sem egyéb módon nem támadhatja meg.

A titkos örökbefogadás előkészítése a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat hatáskörébe tartozik. A lakóhely szerint illetékes Területi

Gyermekvédelmi Szakszolgálatok elérhetőségéről a Családvédelmi Szolgálat védőnője tud felvilágosítást adni.

NYÍLT ÖRÖKBEOFODÁS

Nyílt örökbefogadás esetében az örökbe fogadó szülő(k) és a vér szerinti szülő(k) ismerik egymást, az eljárást lefolytató gyámhivatal az örökbefogadót, az örökbe fogadandó korlátozottan cselekvőképes gyermeket és a vér szerinti szülőt együttesen, tárgyalás keretében köteles meghallgatni. **A nyílt örökbefogadás magánszemélyek megegyezése alapján nem, csak közvetítő szervezet közreműködésével történhet.**

A nyílt örökbefogadás közvetítését a tevékenységre működési engedéllyel rendelkező közhasznú szervezet, vagy az adott megyében/fővárosban működő Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat végzi, aszerint, hogy a vér szerinti szülő(k) mely szervezetet keresték fel. Az örökbefogadás közvetítésére vonatkozó működési engedély meglétét konkrét örökbefogadási eljárásban a közhasznú szervezetnek a gyámhivatal előtt igazolnia kell.

Jelenleg Magyarországon kilenc, nyílt örökbefogadások előkészítésében közreműködő, működési engedéllyel rendelkező közhasznú szervezet tevékenykedik.

1. Alfa Magzat-, Csecsemő-, Gyermek- és Családvédelmi Szövetség
2. Baptista Szeretetszolgálat Alapítvány
3. Bölcső Alapítvány
4. Együtt az Életért Közhasznú Egyesület
5. Fészek az Örökbefogadókért és Örökbefogadottakért Alapítvány
6. Gólyahír Egyesület

7. Várva Várt Alapítvány

8. Kézenfogva Összefogás a Fogyatékosokért Alapítvány

9. Az Értelmi Fogyatékosok Fejlődését Szolgáló Magyar Down Alapítvány

Az örökbefogadási eljárás röviden

Minden esetben az örökbefogadni szándékozó(k) tájékoztatásával, felkészítésével, örökbefogadói alkalmasságuk vizsgálatával kezdődik. Örökbefogadni az a szülő tud, aki erre vonatkozóan gyámhivatal által megállapított örökbefogadói alkalmassággal rendelkezik (kivéve a házastársi, rokoni örökbefogadás, ahol a gyámhivatal az alkalmasság megállapításával egy időben és egy eljárásban engedélyezi az örökbefogadást).

Az örökbefogadható gyermek részére örökbefogadásra alkalmas szülők keresésekor a szakemberek számára alapelv, hogy nem a szülőknek keresnek gyermeket, hanem a gyermeknek szülőket.

Az örökbefogadást - az előkészítő szakaszt követően - a gyámhatóság (kijelölt gyámhivatal) engedélyezi. Az örökbefogadás engedélyezése előtt az örökbe fogadni szándékozó személy a gyermeket legalább egy hónapig gondozza, neveli a saját háztartásában (meghatározott esetekben ez mellőzhető, például kivételt képez, ha az örökbefogadó és a vér szerinti szülő házastársak, vagy az örökbefogadni szándékozók az örökbefogadható gyermeket legalább egy éve saját háztartásukban nevelik). Az örökbefogadás a